

Draamametodit s2- opetuksessa

FM Nina Maunu, äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori, kouluttaja
Luetaan yhdessä –seminaari 3.10.2020

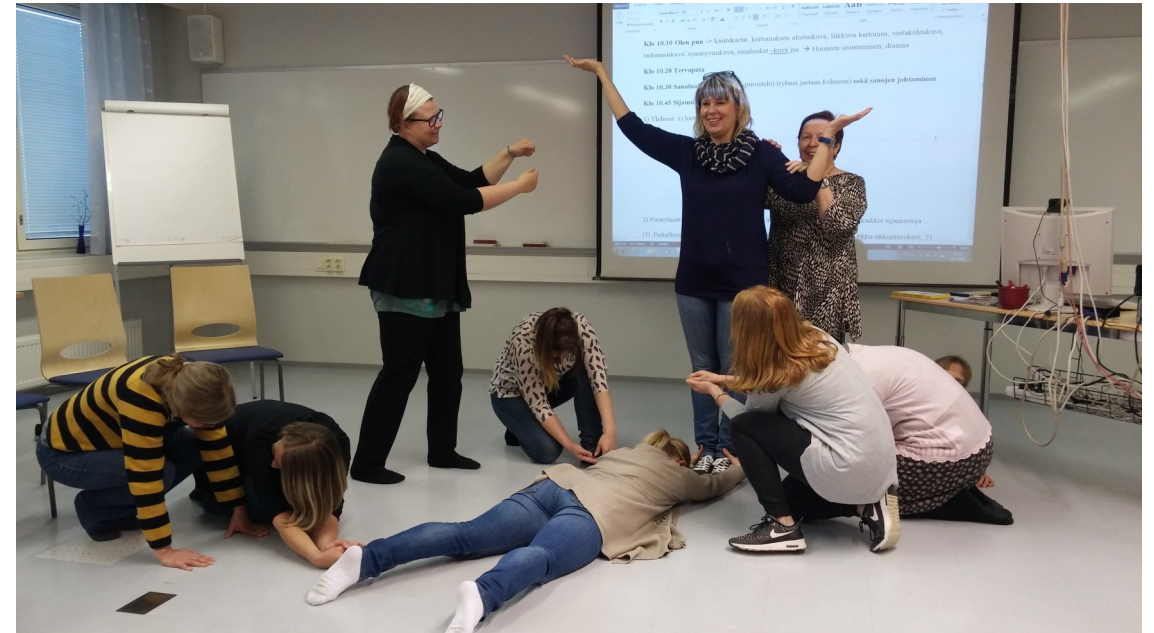
Draamallisia työtapoja

- Janat
- Kävelyt, pistetyöskentely
- Roolityöskentely, eläytyminen
- Kuuma tuoli
- Patsaat
- Pantomiiimit
- Improvisaatio
- Tarinankerronta (esim. tarinateatteri, pöytäteatteri)
- Foorumteatteri

Mihin draamamenetelmillä pyritään?

- Keskittyminen,
läsnäolo
- Hyväksyminen,
tutustuminen
- Improvisaatio,
heittäytyminen pois mokaamisen pelosta
- Mielikuvitus,
mielikuvat tunnetyöskentely
- Vuorovaikutustaidot,
osallistuminen osallisuus
- Motivointi,
kiinnostuksen herättäminen aktivointi
- Omakohtaisuus,
oma tarina kulttuurien kohtaaminen

Säännöt

- Sovitaan draamatyöskentelyn säännöt yhdessä (= draamasopimus).
- **Esimerkiksi:**
- Yksi puhuu kerrallaan, kuunnellaan muita.
- Puheenvuoroille aikarajoitus. Ensimmäiseksi Höyryt ulos, mitä kuuluu? - "pulautusrinki".
- Mikään idea ei ole huono. Opitaan hyväksymään erilaiset ideat.
- Ole luova. Saat heittäytyä harjoituksessa ja ehdottaa omia ideoita.
- Arvostelu ei ole sallittua. Ei ole oikeata tai väärää tapaa tehdä.

Jana

- Janan ääripäät voivat olla esimerkiksi:
 - Tiedän paljon – tiedän vähän
 - On kokemusta ja/tai käytössä paljon - vähän
 - Samaa mieltä – eri mieltä
 - Pidän – en pidä
 - Väitteet ja vastaukset: kyllä/ en tiedä/ ei

Järjestäydytään aakkos-, pituus-, ikä-, hiusten tai silmien väri –järjestykseen.

Jäänmurtaja

Taululla **tervehdyssanat** (yhdessä sovittavissa):

tunteet

- 1) viha, jäätynyt, ujo
- 2) välinpitämätön/neutraali
- 3) ystävällinen
- 4) riemuissaan kuin lottovoiton saanut

fraasiesimerkkejä

Moi! Terve! Hei! (omakielinen murahdus)
-//- Mitä kuuluu? Kiitos hyvää. (naapuritaso)
Moi! Miten menee? Ihan ok. Tänään tein...
Moikka! Ihan mahtava nähdä sua...

• Lahjananto

Ohje:

1. Pareittain piirissä tai vapaasti tilassa.

2. Toinen parista valitsee toiselle lahjan etukäteen sovitusta listasta, muttei paljasta parilleen, minkä sanan listasta poimi. Lista näkyy taululla tai oppilas on tehnyt itselleen muistilistan.

Lahjan antaja määrittelee miimisesti lahjan, sen koon, painon ja käytön sekä sanoo lahjan ojentaessaan: ”Tässä, ole hyvä!”

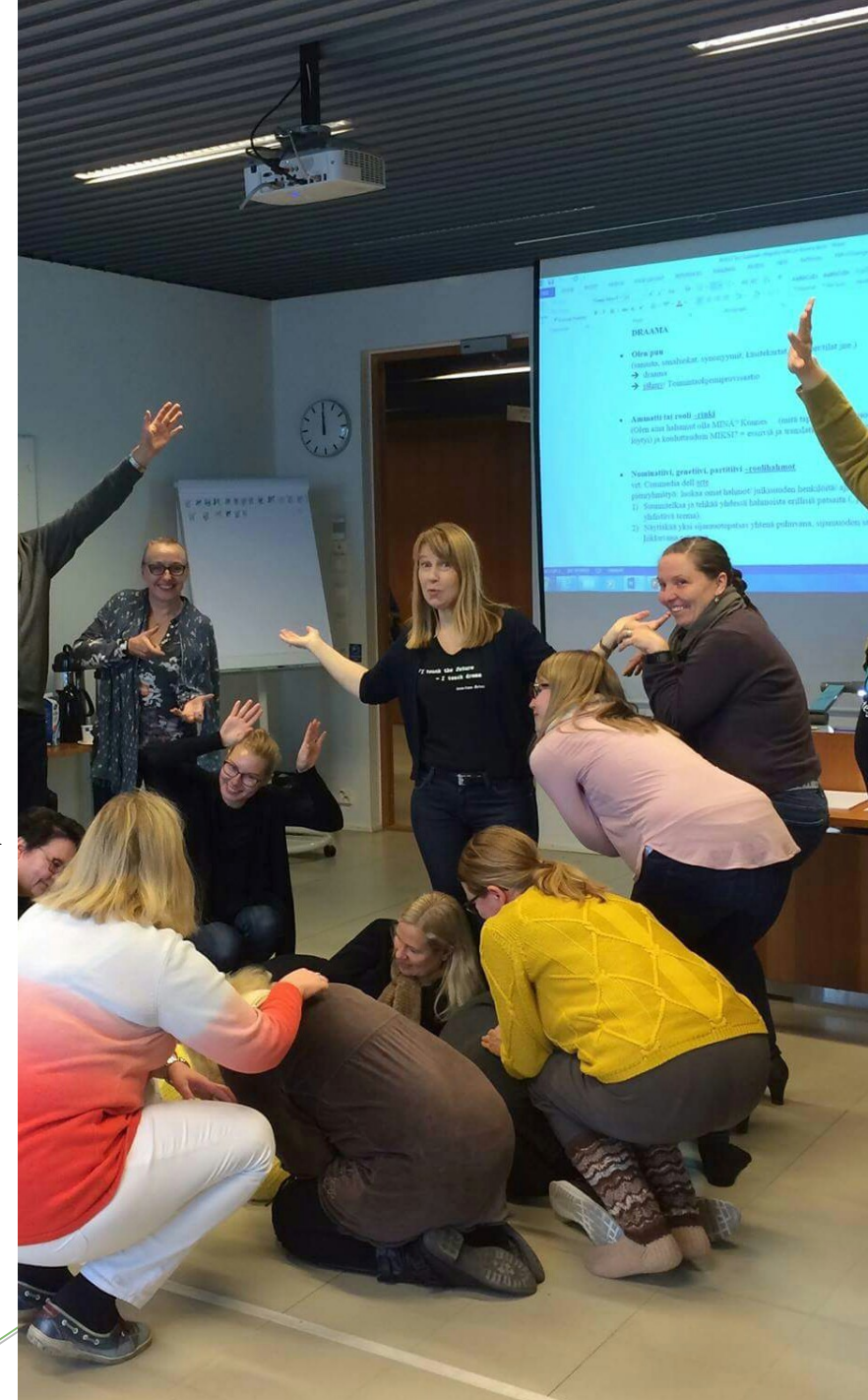
3. Lahjansaaja sanoo: ”Kiitos, olenkin aina toivonut tällaista...” ja täydentää lauseen loppuun arvauksellaan.

1. Vapaaehtoinen tulee seisomaan tilaan ja sanoo: "Olen puu" ja asettautuu puumaiseen asentoon. Seuraava tulee ja täydentää kuvaa esimerkiksi sanalla "omena". Hän asettautuu puun oksan alle ja sanoo: "Olen omena." Näin valokuva täydentyy ihminen ja sana kerrallaan. Esimerkin näytettyään ohjaaja kysyy ensimmäistä vapaaehtoista aloittajaksi, jonka jälkeen hän menee yleisöön valokuvaajaksi eli "ottamaan kuvaa".

2. Osallistujat täydentävät kuvaa omilla sanoillaan yksi kerrallaan. Kukin valitsee vuorollaan kuvassa paikkansa, ottavat asennon ja sanovat oman sanansa.

3. Ohjaaja päättää, milloin kuva on valmis ja sanoo: "Otan kuvan!" Kuva on valmis, kun kuvassa on tarpeeksi ihmisiä tai kaikki halukkaat ovat tulleet kuvaan.

4. Ensimmäiseksi kuvaan tullut saa valita, kuka kuvaan tulleista jää ja aloittaa sanallaan seuraavan kuvan.

Pienryhmäpatsas ”Luova työ”

- ▶ Patsas ilmentää opittua asiaa, esimerkiksi aihepiirisanastoa tai sanaluokkia.
- ▶ Se voi olla esim. kuoro, bändi, valokuva, kuvio, koreografian lähtötilanne tms., kunhan se kertoo jotain ryhmän tietämyksestä.
- ▶ Patsaan jäsen on valmiina puhumaan roolinsa mukaisesti, jos siihen kosketetaan.

Ohje:

1. Valitaan joku tilanne, jota halutaan harjoitella, esimerkiksi ostoksilla käyminen, matkustaminen, ravintolassa tilaaminen, tapahtumaan osallistuminen.
2. Tarvitaan kaksi vapaaehtoista esiintyjää. He voivat pysähtyä milloin vain ja kysyä toimintaohjetta kysymällä ”Mitä nyt?”
3. Yleisö auttaa kertomalla, mitä pitää tehdä ja/tai sanoo esittäjälle fraasin, joka sopii tilanteeseen ja jonka esittäjä toistaa.
4. Jatketaan toimintaohjeimproa, kunnes toiminnan kaari saa selkeän lopun.

Lausekahvila ja/tai kuuma tuoli

Tunne- tai aikamuotoruudut ja -kävelyt

Preesens

Olen... *En ole...*

NYT, TULEVAISUUDESSA
TAPAHTUU

Imperfekti tunnus -i-

Olin... *En ollut...*

”EILEN”, MENNEISYYDESSÄ
TAPAHTUI

Perfekti

Olen ollut... *En ole ollut...*

Olla-verbi preesens + MENNYT
ON TAPAHTUNUT

Pluskvamperfekti

Olin ollut... *En ollut ollut...*

Olla-verbi imperfekti + MENNYT
OLI TAPAHTUNUT

Esineteatteri/ Pöytäteatteri

- Käytetään saatavilla olevia esineitä, sormi- tai käsinukkeja, pieniä leluja tms.
- Pienryhmät suunnittelevat esine-esityksen pöydälle esimerkiksi penaalin esineitä käyttämällä ”roolihenkilöinä”.
- Esimerkiksi korostustussi, kuulakärkikynä ja kumi:
- Mietitään kullekin kolme verbiä, mitä tekee. Esim. korostan, olen (tärkeä), suttaan; kirjoitan, sotken, korjaan; pyyhin, murustelen, pompin.
- Esineet esim. tapaavat pöydällä, keskustelevat ja ylpeilevät kyvyillään. Minä...Minä osaan...Minä olen...Esineet tekevät jotain ja lopuksi hyvästelevät toisensa.
- Yleisö yrittää kuunnella, muistaa ja toistaa esityksessä käytetyt verbit.

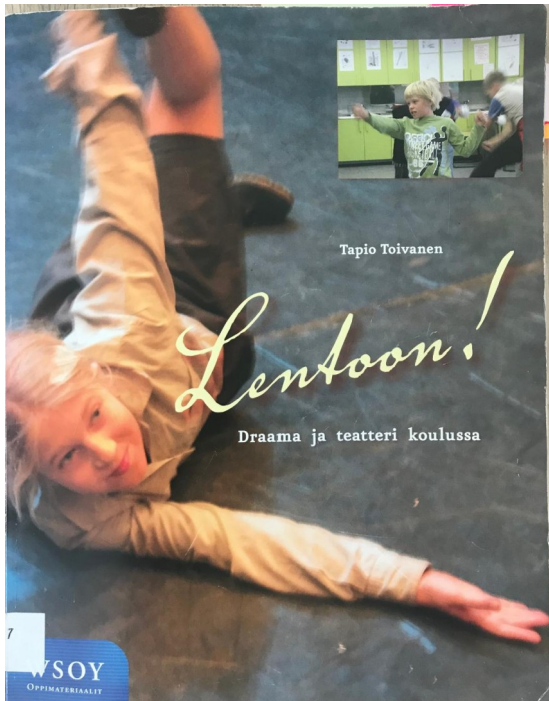
Innostavia teoksia toiminnalliseen opetukseen

- Airaksinen, R., Karkkulainen, M. 2012. Draamakka. Vakallinen toiminnallisia kokonaisuuksia. Tallinna Raamatutrükikoja OÜ/ Tallinn Book Printers: Draamatyö.
- Karkkulainen, M. 2011. Siivet selkään, draamakengät jalkaan. Kohtaamisia draaman pedagogisilla näyttämöillä. Honmark Baltic OÜ/ Tallinna: Draamatyö.
- Karlsson, L., Lastikka, A.-L., Vartiainen, J. 2018. KOTO - Kohtaamisia taidolla ja taiteella. Kielten ja kulttuurien yhteisöllistä oppimista ja kotoutumista. Joensuu. Grano Oy: Itä-Suomen yliopisto /KOTO - Kotoutuminen taidolla ja taiteella -hanke.
- Kotka, R. 2011. Tarinat tunteiden tulkkina. Toiminnallisia ideoita satujen ja draaman maailmasta. Juva: PS-Kustannus.
- Maunu, N., Airaksinen, R. 2020. Toiminnallinen kielenoppiminen. Keuruu: Otava.
- Moilanen, K. 2008. [Kielinavigaattori: käytännön työvälineitä kieltenopetukseen. Hki: WSOY Oppimateriaalit.](#)
- Moilanen, H., Salakka, H. toim. 2016. Aivot liikkeelle! Tehosta oppimista yläkoulussa ja toisella asteella. Juva: PS-Kustannus.
- Norrena, J. toim. 2016. [Ryhmä oppimaan! Toiminnallisia työtapoja ja tehtäväkehysä. Juva: PS-Kustannus.](#)

Innostavia teoksia toiminnalliseen opetukseen

- ▶ Rekola, N. Toim. 1996. Suomi toisena kielenä. Maahanmuuttajien suomen kielen opetuksesta. Gummerus Kirjapaino Oy, Saarijärvi: Opetushallitus.
- ▶ Ruuska, H., Tuomi, S.-M. toim. 1996. Moneja baareja tiellä toimivaan kaksikielisyyteen. Äidinkielen opettajain liiton vuosikirja 1996. Painorauma Oy: ÄOL.
- ▶ Sinivuori, P. ja T. 2009. Esiripusta arvoihin. Toiminnallinen draamakasvatuskirja. JKL: Atena
- ▶ Toivanen, T. 2007. Lentoon! Draama ja teatteri koulussa. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- ▶ Uusitalo-Malmivaara, L. ja Vuorinen, K. 2016. Huomaa hyvä! Näin ohjaat lasta ja nuorta löytämään luonteenvahvuutensa. JKL: PS-Kustannus
- ▶ Katso Zodiak - Uuden tanssin keskus ja TALK-hankkeen sekä TOPATA-hankkeen videot!

Teoksen Lentoon! Draamatyötapoja etenkin kirjallisuuden käsittelyyn

- Roolin vaihto – parityö: väittely
- Tyhjä tuoli – kuviteltu henkilö tyhjässä tuolissa, ryhmä sanoo ääneen henkilön ajatuksia
- Omantunnon kuja – ryhmä jaetaan vastakkaisiin mielipiteisiin kahteen riviin. Kaikki oppilaat kulkevat kujan läpi vuorollaan. Lopuksi äänestetään, kumpi puoli perusteli paremmin väitteensä.
- Oma tulkinta tapahtumista ja improvisaatio – oppijoille jaetaan roolit ja kaikki tulkinnat ovat yhtä oikeita.
- Kätketyt ajatukset – kukin käy roolihenkilöpatsaan takana kertomassa, mitä henkilö ajattelee.
- Hetken merkitseminen – työskentelykokonaisuuden lopuksi oppijat menevät siihen paikkaan tilassa, jossa he kokivat työskentelyn tai tunnin aikana jotain itselle merkittävää tai oppivat jotain itselle tärkeää. Kukin saa kertoa, miksi on juuri siinä paikassa.

TOIMINNALLINEN KIELEN- OPPIMINEN

Nina Maunu • Raija Airaksinen

Maunu ja Airaksinen: Otava, 2020
s.124

Pelit, leikit, liike, draama, tarinat, visualisointi,
toiminnallinen arviointi

Harjoituksia kaikenikäisille ja -tasoisille oppijoille!

Tilaukset:

Esimerkiksi Adlibriksen tai Otavan verkkokaupan
<https://otava.kauppakv.fi/> kautta

Oppilaitokset voivat tilata sitä myös Kirjavälityksen
koulut@kirjavalitys.fi kautta, jolloin laskutus on
mahdollinen.